

4. HARIDUSVALDKOND

4.1. HARIDUS

Hetkeolukorra analüüs (2015/16. õppeaasta arvud täpsustatakse sügisel, samuti koolivõrgu ümberkorraldamise teema)

2014/15. õppeaastal õppis Põlva valla munitsipaalühikhariduskoolides 1163 õpilast.

Põlva valla territooriumil tegutsevad järgmised üldhariduskoolid:

- Põlva Ühisgümnaasium
Õpilaste arv 633, õppetöö toimub õppesuundades: reaal-, loodus-, sotsiaal-, sisekaitse
- Põlva Põhikool
Õpilaste arv 180
- Mammaste Lasteaed ja Kool
Õpilaste arv 252, õpe toimub I ja II kooliastmel (1.–6. klassini)
- Johannese Kool ja Lasteaed Rosmal
Õpilaste arv 86, põhikoolina tegutsev erakool, Waldorfpedagoogikal tuginev õppesüsteem
- Põlva Roosi Kool
Õpilaste arv 12, koolis õpivad mõõduka, raske ja sügava intellektipuudega lapsed

Põlva haridustaristu vajab peale kahe omavalitsuse ühinemist lähiajal läbimõeldud ümberkorraldamist. Seda kõigis haridusvaldkondades. Koolivõrgu haldamine on pidev protsess, mille raames tuleb suunata selle arengut, arvestades õppekohtade vajadust, omavalitsuse võimalusi ja eesmärgi ning riigi hariduspoliitikat. Suure osa valla eelarvest moodustavad hariduskulud [Ettepanek täpsustada, kui suure osa täpselt, nt 2014.a. 46% 2015.a. 47% ilma investeeringuteta. Kogu eelarvest 2014.a. 52% ja 2015.a. 55%], mis ebaühtlasest õpilaste jaotusest tulenevalt ei ole optimaalsed.

Põlva koolivõrgus on viimastel aastatel toimunud olulisi muutusi:

- 2012 – Põlva Linnavolikogu otsus korraldada Põlva Keskkool ümber 2014/2015. õppeaastast Põlva Põhikooliks
- 2013 – Himmaste Algkool lõpetas tegevuse ja liideti Mammaste Lasteaia ja Kooliga
- 2013 – valmis Mammaste Lasteaia ja Kooli uus õppehoone
- 2013–2014 – sõlmiti Haridus- ja teadusministeeriumiga koostöökokkulepe riigigümnaasiumi asutamiseks
- 2014 – alustati koolivõrgu korrastamise protsessiga. 25.03.2014 võttis Põlva Vallavolikogu vastu otsuse Põlva valla koolivõrgu ümberkorraldamise kohta. Otsuse kohaselt oleks korraldatakse ümber Mammaste Lasteaed ja Kool järgmiselt: 2014/2015. õppeaastal ei avata 5. ja 6. klasse; 2015/2016. õppeaastal lõpetatakse koolitustegevus II kooliastmes; 5. ja 6. klasside õpilastele tagatakse võimalus jätkata õpinguid teistes Põlva valla munitsipaalühikhariduskoolides. Otsuse kohaselt oleks korraldatakse ümber Põlva Ühisgümnaasium ja Põlva Keskkool järgmiselt: 2014/2015. õppeaastal ei avata 1. klasse; 2015/2016. õppeaastal ei avata 1. ja 2. klasse, koolid ühendatakse üheks kooliks, kusjuures ühendatavad koolid lõpetavad tegevuse ja nende baasil asutatakse 1. juulist 2016 uus põhikoolina tegutsev kool, kus koolitustegevus toimub II ja III kooliastmes. Otsus on kohtus vaidlustatud ja lõpplahend ei ole jõustunud.

Põlva valla territooriumil pakuvad alushariduse teenust järgmised haridusasutused

- LA Lepatriinu - töötab 10 rühma, laste arv 191
- LA Mesimumm - töötab 8 rühma, laste arv 139

- Mammaste Lasteaed ja Kool - töötab 10 rühma, laste arv 201
- Põlva Roosi Kooli erivajadustega laste rühm - töötab 1 rühm, 8 last
- Johannese Kool ja Lasteaed Rosmal - töötab kaks rühma, 34 last

2014/2015. õppeaastal käis Põlva valla lasteaedades kokku 573 last.

Põlva Vallavalitsus kehtestas aprillis 2014 Põlva valla koolieelsetesse lasteasutustesse laste vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra. Põhimõtteliselt mindi üle senistelt asutusepõhistelt järjekordadelt valla üldisele ühisele järjekorrale. Igale lasteaiakoha avalduse esitanud vanemale tagatakse Põlva valla elanikust lapsele lasteaiakoht. Rahaliselt toetatakse ka erakooliseaduse alusel tegutseva Johannese kooli ja lasteaeda. Põlva valla lapsi on Rosma lasteaias 21. Probleemiks on Roosi Kooli erivajadustega laste Roosi Rühma täitumus.

Koolivõrgu ümberkorraldamisel on oluline haridusasutuste tegevust toetava koolibussiliini korraldamine. Koolitranspordi paindlik organiseerimine peab tagama, et õpilastel ei kuluks asjata aega transpordi ootamiseks nii külades, kui linnas. Koolivõrgu ümberkorraldamisel tuleb arvestada ka huvihariduse ja tugiteenuste kättesaadavust.

Põlva valla koolides suuri probleeme koolikohustuse täitmise järelevalve ja koolikohustuse täitmise tagamisega pole. Koolikohustuse mittetäitmine on eelkõige sotsiaalne probleem. Loodud on koolikohustuskomisjon. Haridusasutustes on vaja tagada sotsiaalpedagoogide ja psühholoogide [põhikooli ulatuses kahtleksin väga koolipsühholoogi vajaduses, vähemalt ei kirjutaks seda kohustusena arengukavasse. Ettepanek jätta välja sõnad „ja psühholoogide“] tökohad, lihtsustatud ja individuaalõppekavade rakendamine ja pikapäevarühmade ning vajadusel hariduslike erivajadustega õpilaste klasside rakendamine. Põlva Avatud Noortekeskuse toetav keskkond pakub lastele kooliväliseid tegevusvõimalusi.

Põlva valla huvikoolides kokku õpib 2014/2015. õppeaastal 522 õppurit.

Põlva vallas tegutsevad järgnevad huvikoolid

- Põlva Muusikakool – 131 õppurit
- Põlva Kunstikool – 104 õppurit
- Põlva Spordikool – 287 õppurit

Arengueeldused

- Koostöö hariduse ja sotsiaaltöö valdkondade vahel
- Professionaalne ja kvalifitseeritud ~~kaader~~ personal
- Täiend- ja vabaharidust pakkuvad MTÜd
- Toimivad haridusasutused
- Haridusministeeriumi HEV õpilaste õppekorralduse kontseptsioon 2014–2020

Alusharidus

- Lasteaedade arengukavad
- Lasteaedades kohad kõikidele valla lastele
- Erivajadustega laste integreerimine tavarühma
- Aktiivne osalemine üle-eestilistes programmides ja projektides
- Waldorfpedagoogikal tuginev lasteaed (Johannese Kool ja Lasteaed Rosmal) **Ettepanek jätta see rida välja. Ei ole põhjendatud arengueeldusena ühe pedagoogilise lähenemise rõhutamine.**
- Beebide mängukoolid Mammaste ja LA Lepatriinu lasteaedades

Üldharidus

- Koolide arengukavad

- Hea Alguse metoodika **Ettepanek jätta see rida välja. Ei ole põhjendatud arengueeldusena ühe metoodika väljatoomine.**
- Aktiivne osalemine kultuuri- ja haridusprogrammides ning projektides
- Waldorfpedagoogikal tuginev põhikool (Johannese Kool ja Lastead Rosmal) **Ettepanek jätta see rida välja. Ei ole põhjendatud arengueeldusena ühe pedagoogilise lähenemise rõhutamine.**
- Kaasaegsed HEV õpilaste õppevahendid ja IT-alased õppevahendid (sh Roosi Kool)
- Eriharidusega õpetajad ja spetsialistid HEV õpilaste õpetamiseks (sh Roosi Kool)
- Roosi Koolis õpilaskodu võimalus eriolukorras õpilastele
- Roosi Kooli kasutamise võimalus väikeklasside ja lihtsustatud õppe klasside avamiseks.

Huviharidus

- Huvikoolide olemasolu (muusikakool, kunstikool ja spordikool)
- Tasuta huviringid koolides
- Mitmekesised sportimisvõimalused, spordikeskuste olemasolu, propageeritakse tervislikke eluviise
- Huviringid külakeskustes ja kultuurikeskuses
- Spordiklubide, kultuuriühingute ja huviringide toetamine valla eelarvest
- Mängu- ja spordiväljakud

Vabaharidus

- Koolides ja külakeskustes ruumide kasutamise võimalus
- Koolituskeskuste olemasolu
- Jakob Hurda nimeline Põlva Rahvahariduse Selts
- SA Põlvamaa Arenduskeskus
- Rosma Koolituskeskus

Probleemid

- Laste arv väheneb
- Lapsed suunduvad õppima teiste omavalitsuste üldhariduskoolidesse **Ettepanek võtta see rida välja. Üldhariduskoolide osas ei ole probleem suur, peale riigigümnaasumi avamist ei ole see üldse valla probleem.**
- Koolidel ja lasteaedadel piiratud materiaalne baas
- Õpetajate vähene oskus tegeleda hariduslike erivajadustega õpilastega
- Puudub õpilaskodu **Ettepanek võtta see rida välja. Valla koolide osas (põhikool) ei saa rääkida, gümnaasiumi osas lahendab vajadusel pidaja.**
- Suureneb hariduslike erivajadustega laste arv
- Osaliselt vananenud tehnika ja seadmed
- Õppeasutuste hooned ja ruumid vajavad ümberehitamist **[kui mitmuses, siis peaks täpsustama, muidu jääb mulje, et kõik]**
- Roosi Kooli haldamine

Alushariduses

- Tugiisikute teenuse puudumine **Mõte jääb ebaselgeks. Ettepanek täpsustada: logopeedilise teenuse ning tasandusrühma puudumine lasteaias**
- Rosma lasteaed vajab alushariduse teenuse osutamiseks vastavaid ruume **Ettepanek võtta see rida välja. Vallal ei ole ruume puudu.**
- LA Lepatriinu välisfassaad on amortiseerunud ja vajab uuendamist
- Lasteaiaõpetajatel on madal töötasu võrreldes kooliõpetajatega

Üldhariduses

- Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi IKT) seadmed vananenud **öelda „vananenud“ ei ole päris korrektne. Ettepanek asendada väljendiga „vajavad järjepidevalt uuendamist“**
- Õppeasutused vajavad ümberkorraldamist ja -ehitamist
- Ühistranspordi ja koolibussi graafikud pole kõigile õpilastele sobivad

Huvihariduses

- Kallid õppevahendid, varustus ja osalustasud **tegelikult on osalustasud ühed odavamad. Ettepanek sõnastada: Varustus ja vahendid on vanematele kallid.**
- Ühistranspordi ja koolibussi graafikud pole huvikooli lastele sobivatel aegadel

Vabahariduses

- Koolitused tasulised
- Elanikkonna madal sissetulek ei võimalda täiendkoolitustel osaleda
- Vähene teadlikkus vabaharidusõppe võimalustest
- Info killustatus ja küllus

VISIOON

Põlva vallas on haridus kõigile kättesaadav, kvaliteetne ning õppija ja ühiskonna vajadusi arvestav. Haridusasutuste võrgustik on optimaalne ja kaasaegne. Põlva valla haridusasutused vastavad kõigile nõuetele ja vajadusele ning on tõmbekeskuseks teiste omavalitsuste õpilastele.

EESMÄRGID

1. Ühtselt toimiva Põlva valla haridusruumi loomine
2. Üldhariduskoolivõrgu korrastamise lõpule viimine, koolide ümberkorraldamine optimaalseks võrgustikuks
3. Põlva valla ettevõtlust toetav, innovaatiliste erialadega riikliku kutseõppeasutuse avamine
Põlvas **meie mahud on nii väikesed ja eriti riikliku loomist ei toetata. Erialasid ja õppekohti tõmmatakse koomale. Ettepanek: jätta see punkt välja**
4. Hariduslike erivajadustega õpilaste klasside loomine vastavalt vajadusele
5. Koolivõrgu korrastamine ja hoonete ümberehitamine vastavalt kehtivatele ehitus- ja tervisekaitsealastele ning riiklikule õppekavale
6. Uuendusliku õppevara arendamine ja kasutusele võtmine
7. **Koostöö HTMiga** eraldiseisva riigigümnaasiumi loomiseks ja käivitamiseks 1. septembrist 2016.
8. Multifunktsionaalse õpilaskodu loomine **Ettepanek: jätta see punkt välja (põhjendus eespool)**
9. Täiskasvanud elanikkonna kompetentside arendamine
10. Elukestva õppe teenuse pakkumine ning huviringide ja klubide tegevuse toetamine

TEGEVUSED

Alusharidus

- Õppe- ja mänguvahendite, õuealade ja mängu- ning spordiväljakute ümberehitamine ja uuendamine
- Uute õppemetoodikate rakendamine ning ajakohaste õppematerjalide ja tehniliste õppevahendite järjepidev uuendamine
- Lasteaedade aktiivne osalemine erinevates programmides ja projektides
- Lasteaia hoonete ümberehitamine (sh LA Lepatriinu välisfassaad)
- Rosma lasteaias alushariduse teenuse laiendamiseks lisaruumide vajadus ja jätkuv õueala väljaarendamine **Ettepanek: jätta see punkt välja. Pole valla ülesanne**
- Koostöös lasteaedadega lapsevanematele järjepideva enesetäiendamise ja koolituste pakkumise jätkamine
- Sobitusrühma loomine vastavalt võimalustele ja vajadusele

Üldharidus

- Üldharidusliku koolivõrgu korrastamine eesmärgiga luua vallas üks ühine põhikool. Ümberkorraldused toimuvad arvestusega, et need rakenduksid samaaegselt riigigümnaasiumi tööle hakkamisega (eeldatavat 2016.a septembris). Ümberkorralduse järel töötab põhikool kolmes eraldi hoones järgnevalt:
 - I kooliastme üks komplekt Lina t. 13;
 - I kooliastme ülejäänud klassid Koolimaja tee 1, samas võimaluse korral ka 4. klass;
 - II ja III kooliaste Kesk t. 25.
- Uue, kaasaegse koolimaja rajamine eraldiseisva riigigümnaasiumi asutamiseks [see on töös, kas on vaja enam nimetada? Pealegi vald ei asuta, seda teeb riik (HTM)]
- Kesk tn 25 hoone B- korpuse ümberehitamine
- Lina t. 13 hoonesse kolme klassiruumi ehitamine
- Lina t. 21 õppehoone kasutamisest loobumine ja selle konserveerimine
- Õppevahendite ning tehnilise õppebaasi jätkuv uuendamine ja uue õppekavaga vastavusse viimine
- Ühistranspordi või koolibussi graafiku vastavusse seadmine laste liikumisvajadustega
- Õpetajate ametialase arengu toetamine
- Sotsiaalpedagoogide ja psühholoogide töökohtade loomine
- Lihtsustatud ja individuaalõppekavade rakendamine vastavalt vajadusele
- Vastavalt vajadusele pikapäevarühmade ja HEV-klasside rakendamine
- Roosi Kooli omandivormi muutmise võimalus, sh SA, riigiomand või erirahastuskokkulepped HTM-ga (arvestades HEV õpilaste õppe kontseptsiooniga)
- Roosi Kooli vahendite, töötajate ja kogemuste suurem kasutamine HEV laste õpetamisel
- Koolide õuealade, mängu- ja spordiväljakute ning haljastuse uuendamine
- Koostöö arendamine erinevate koolide vahel, ühisprojektide läbiviimine
- Haridus- ja kultuuriprogrammidest aktiivse osavõtu soodustamine
- Koolituste, info- ja õppepäevade ning vanemate täiendkoolituse läbiviimine ja korraldamine
- ~~Õpilaskodu rajamine~~
- Mesikäpa Halli laiendamine [NB! Investeeringute kavast on see kaduma läinud. Ettepanek: taastada]
- Huvitegevuseks tehnika ja kaasaegsete vahendite soetamine
- Ennetustöö metoodikate rakendamine tõrjutuse ja koolivägivalla vähendamiseks
- Õppe seostamine tööturu vajadustega (sealhulgas ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe süsteemne arendamine, eesti keele ja võõrkeeleskuse parendamine)
- Tugiteenuste arendamise toetamine ja kättesaadavuse tagamine (vähendada koolist lahkumist ning toetada noorte karjäärivalikuid)
- Kaasaegse ning uuendusliku õppevara arendamine ja kasutusele võtmine (eelduste loomine e-õppevara kasutuselevõtuks, IKT taristu arendamine, uuenduslikud õppevahendid jm)

Huviharidus

- Huvikoolide hoonete ja ruumide ümberehitamine ning tehnilise baasi kaasajastamine (sh spordikeskuse hoone soojustamine ja siseruumide ümberehitamine, muusikakooli hoone jt)
- Huvikoolide õppevahendite ja inventari täiendamine ja uuendamine vastavalt õppekavale
- Põlva valla klubide ja huviringide tegevuse toetamine vastavalt kinnitatud korrale
- Huvikoolide- ja ringide kaasamine ühisprojektidesse ja suurürituste läbiviimisse
- Vallas tegutsevate ringide, klubide ja seltside omavahelise koostöö edendamine ja toetamine
- Ühistranspordi või koolibussi graafiku vastavusse seadmine huvikoolides käivate laste liikumisaegadega

Vabaharidus

- Täiskasvanud elanikkonna kompetentside arendamine (infoühiskonna oskuste tõstmine, ümber- ja tasemeõpe jm)
- Täiskasvanute koolitusvõimaluste loomine koolide ja külakeskuste ruumides
- Täienduskoolituste korraldamise toetamine
- Arengukava ja projektikirjutamise nõustamise ning koolituste pakkumine
- Täiendõppe tagamiseks informatsiooni ja infomaterjalide vahendamine ning jagamine
- Kultuuritegijate ja kollektiivide juhtide täienduskoolituste toetamine
- Omakultuuri-teemaliste täienduskoolituste korraldamine noortele
- Kohaliku ja regionaalse tasandi, sh piirkondlike ja teenuseid pakkuvate ühenduste koolitustegevuse toetamine

4.2. NOORSOOTÖÖ

Arengueeldused

- Põlva Avatud Noortekeskus
- Olemasolevatele ja vajalikele institutsioonidele on loodud võimalused tulemuslikuks tegutsemiseks ja nende vahel on toimiv infosüsteem
- Mitmekesised võimalused noortele
- Noorsootöö valdkonna väärtustamine
- Tegutseb noorte meditsiinilise nõustamise kabinet, õppe- ja karjäärinõustamise keskus
- Tegutsevad noorteühingud, positiivsed ja aktiivsed noorteliidrid
- Noorsootöö tegevuse suunatus erinevatele sihtgruppidele
- Külakeskuste ja huviringide olemasolu
- Külaplatside ning spordi- ja vabaaja veetmise väljakute olemasolu
- Õpilasmaleva tegutsemine

Probleemid

- Info toimuvate erialaringide ja treeningute kohta ei jõua lastevanemateni
- Perekonnad tegelevad oma lastega vähem
- Perede võimalused (perede ostuvõime) on erinevad
- Noorte riskirühmad – järjest nooremad sõltuvusainete tarbijad, nende arvu suurenemine
- Töökohtade puudumisest tingitud noorte väljaränne
- Noorte ettevõtlikkuse vähene suunamine ja toetamine
- Erinevatele vanusegruppidele sobivate mänguväljakute vähesus
- Probleemsed pered
- Olemasolevate klubide vahel vähene koostöö
- Vanemate vähene huvi laste vaba aja veetmise vastu
- Noorsootöö puudulik korraldamine ja eestvedajate vähesus külates
- Projektipõhine rahastus

VISIOON

Põlva on laste- ja noortesõbralik vald, kus elavad ning tegutsevad aktiivsed, ettevõtlikud ja tolerantssed noored. Noored on aktiivsed ja osalevad kohaliku elu parendamisel.

EESMÄRGID

1. Noorte kaasamine valla arenguprotsessidesse, nende võimete ja oskuste arendamine
2. Põlva valla noorsootöö teenuste arendamine ja mitmekesistamine
3. Noorte omaalgatuse ja ettevõtlikkuse edendamise toetamine
4. Põlva vallas turvalist ja loovat suhtlemist pakkuva keskkonna soodustamine
5. Konkurentsivõimelise ja tööturu vajadustele vastava hariduse tagamine

TEGEVUSED

- Noorte kaasamine arenguprotsessidesse, nende võimete ja oskuste arendamine
- Noortealgatuste toetamine, projektialane nõustamine
- Osalemine rahvusvahelistes projektides
- Mitteformaalse õppe arendamine
- Tervislike eluviiside propageerimine
- Noortekomisjoni või -volikogu moodustamine
- Noorteuuringute läbiviimine
- Valdkonna arengukava koostamine
- Põlva Avatud Noortekeskuse tegevuse toetamine ja laiendamine, sealhulgas üldhariduse omandamise toetuseks kõigile noortele mõtestatud vaba aja tegevuste korraldamine
- Noorsootöö planeerimine noorte sotsiaalsete ja koostööoskuste arendamiseks
- Tõrjutud noorte aktiivsem sotsiaalne kaasamine ja õigusrikkumiste ennetamine
- Noorte tõrjutusriski vähendamise ja tööhõivelisuse parandamise toetamine
- Noortekeskuses tehnika ja seadmete uuendamine
- Noorsootöötaja ameti väärtustamine
- Noorsootöö teenuste kvaliteedi tõstmine
- Noorteinfo strateegia, struktuuride ja infokanalite arendamine eesmärgiga tagada info parem jõudmine noorteni
- Põlva paisjärve ranna-ala edasiarendamine
- Rulaparkide, rattaparkide, pallimänguplatside ja liikumisalade väljaarendamine
- Noorsootöö teenuste tagamine tänavatel, kaubanduskeskustes, turul jm noorte kogunemiskohtades
- Noorsootöötajate koolituse toetamine ja ametikohtade loomine [kas on vaja nimetada? Koht on loodud vallavalitsuse struktuuris]
- Noorte omaalgatuse toetamine, klubide loomise ja ettevõtlikkuse edendamise toetamine, sealhulgas loomemajanduslase teadlikkuse tõstmine
- Noorsoole suunatud üleriiklike programmide propageerimine ja nendes aktiivne osalemine
- Noorte huvide ja hetkeolukorra analüüs ning uuringute läbiviimine
- Noorte kaasamine valla elu edendamisel ja koolitamine, sealhulgas noortevolikogu käivitamine
- Teadlikkuse tõstmine kodaniku õigustest ja kohustustest ning seadusloomest
- Tervislike eluviiside propageerimine ning erinevates programmides aktiivne osalemine ja nende rakendamine
- Noorsootöö teenuse korraldamisel toimiva ja toetava koostöövõrgustiku loomine, sealhulgas noorsoopolitsei, koolide, klubide jt organisatsioonidega
- Noorteklubide loomine ja toetamine, aktiivne koostöö valla erinevate sihtgruppide klubide ja asutustega ühiste ürituste/tegevuste läbiviimisel (külapäevad jne)
- Ettepanek lisada: Kooli huvi- ja ainingide moodustamine vastavalt noorte huvidele.